місце, далі йдуть Росія (3,4%), Південна Корея (2,7%), Канада (2,6%), Бразилія (2,4%), Німеччина (2,3%), Саудівська Аравія (2,1%) тощо.

Тепер розглянемо співвідношення видобутку та споживання нафти у світі за окремими групами країн. На їх основі ми отримуємо уяву про можливості країн щодо самозабезпечення нафтових потреб своїх економік та про потреби окремих країн у її імпорті. Так, Північна Америка мала видобуток нафти на рівні 15-18 млн. бар./добу, а споживання – на практично постійному рівні у 23 млн. бар./добу, тобто з перевищенням в 5-8 млн. бар./добу. Дані стосовно основних споживачів нафти у світі повністю пояснюють цю ситуацію. Частка Північної Америки у світовому видобутку нафти – 20,5%, а світовому споживанні – 24,3%. Країни Південної та Центральної Америки мають приблизно однаковий рівень видобутку та споживання – до 6-7 млн. бар./добу, їх частка у світовому видобутку нафти – 2,3%, у світовому споживанні – 7,8%.

Европа та Азія (за виключенням окремих азійських країн, які входять в іншу групу) мають тенденцію до перевищення споживання над виробництвом на 2-3 млн. бар./добу (відповідно середній рівень видобутоку на рівні 17 млн. бар./добу та споживання 19 млн. бар./добу). Їх частка у виробництві 19,8% и 20,4% у споживанні нафти.

Країни Близького Сходу, що входять до ОПЕК, є експортноорієнтованими за даним видом ресурсу і набагато більше видобувають нафти (до 28-30 млн. бар./добу), ніж споживають (фактично у десятки разів менше, а саме 2-3 млн. бар./добу). Частка ОПЕК – 41,0% у світовому виробництві нафти. У країнах Азійсько-Тихоокеанського регіону наявна інша тенденція – вони володіють дуже обмеженими запасами нафти, відповідно недостатьо видобувають нафти для своїх потреб (у середньому до 9 млн. бар./добу), але набагато більше споживають через потреби своїх економік (на рівні 30 млн. бар./доба).

Країни ОЕСР, що швидко виснажують власні запаси нафти, стають все більш залежними від її імпорту та від зовнішніх умов її постачання. Посилюються складні суперечності між країнами ОЕСР і країнами – основними експортерами нафти, які отримають все більший вплив на розподіл світового нафтового запасу. Конкуренція за нафтові ресурси посилюється за рахунок поповнення кількості країн – найбільших імпортерів нафти (серед розвинутих країн) такими країнами як КНР, Індія, Бразилія тощо, ринки яких стрімко розвиваються останніми десятиліттями і які повинні забезпечувати відповідні енергетичні потреби своїх економік за рахунок імпорту. Крім того, специфіка нафти як стратегічного продукту також полягає в тому, що вона нерідко є предметом військових конфліктів, торговельних війн між державами за володіння та контролювання нафтових родовищ і шляхів транспортування нафти.

Список використаних джерел

1. BP Statistical Review of World Energy 2019-2020 / BP Global - Режим доступу: http://www.bp.com/content/dam/bp/pdf/energy-economics/statistical-review-2019-2020
2. International Energy Agency. - Режим доступу: http://www.iea.org/subjectqueries/index.asp.
3. OPEC Annual Statistical Bulletin 2019 / OPEC - Режим доступу: http://www.opec.org/opec_web/static_files_project
4. Офіційний сайт статистики ЮНКТАД - Режим доступу: http://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders
5. Добыча нефти в мире в 2019 гг. Страны лидеры по добыче нефти - Режим доступу: http://promvest.info /ru/otrasli-i-predpriyatiya/dobyicha-nefti-v-mire-
6. Запасы, производство и потребление нефти по странам мира / EREPORT.RU - Режим доступу: http://www.ereport.ru/articles/commod/ oilcount.htm.

Кропова А.[28]

СВІТОВІ АГЛОМЕРАЦІЙНІ КЛАСТЕРИ: ПРИКЛАД МІСТА БАНГАЛОР

Приплив прямих іноземних інвестицій відбувається вкрай нерівномірно Одні регіони мають чималі вкладення у різного роду сфери, у той час як інші взагалі не мають вкладень, тобто існує стійка тенденція з приводу концентрації ПІІ у певних регіонах, що спричинено економічною привабливістю для діяльності БНП [1]. Це спричиняє створенню просторових агломерацій, у межах яких виникає так звана економіка агломерацій, яка у подальшому сприятиме зростанню кластерів [2]. Одна із сучасних гіпотез теорії міжнародного бізнесу полягає в тому, що у майбутньому не країни

[28] Студентка 1-го курсу магістратури спеціальності «міжнародні фінанси та інвестиції», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
Науковий керівник: Рогач О.І., д.е.н., проф., завідувач кафедри міжнародних фінансів.

будуть конкурувати за прямі іноземні інвестиції, а їх регіони, окремі агломерації та міста. Відповідно це сприяє тому, що вже наразі окремі міста світу мають більший приплив ПІІ ніж окремі країни у цілому [3].

Однією із найбільш успішних агломерацією світу, яка показує таку чітку закономірність, виступає просторова агломерація, що розташована в Індії – місто Бангалор. Бангалор - одне з міст, що найшвидше зростає в Індії, і його ще часто називають «Кремнієвою долиною Індії», через зростання такої галузі, як інформаційні технології (IT) у місті [4]. З появою та зростанням IT-галузі, а також численних галузей в інших секторах та настанням економічної лібералізації з початку 90-х років Бангалор взяв на себе провідну роль у галузях, що базуються на послугах, а це сприяє значному зростанню міста як в економічному, так і в просторовому плані [5].

Так, у даній агломерації одні із найвищих економічних показників по країні, а також чимале зростання ключових показників за рік. Цьому сприяє велика кількість населення, яке постійно зростає та рівень його освіченості, що сприяє діяльності БНП у цьому регіоні (табл. 1) [6].

Таблиця 1

Агломерація Бангалор за економічними показниками, 2019

Критерій	Показник
ВВП	110 млрд дол. США
ВВП на душу населення	5,051 дол. США
Зростання ВВП на рік	8,5 %
Населення	12,3 млн ос.
Мінімальна місячна заробітна плата	Висококваліфікована робоча сила (194-225 дол. США); Кваліфікована робоча сила (176-204 дол. США); Звичайні працівники (160-185 дол. США).
Кількість БНП	10 000

Джерело: складено за [6]

Варто відмітити також той факт, що в агломерації Бангалор, починаючи з 2007 р. відбувається постійне нарощення припливу ПІІ. Так, у 2007-2008 рр. 6,61 % усіх ПІІ Інді були вкладені саме у цю агломерацію. А у 2017-2018 рр. цей показник досяг свого максимуму і становив 19,11 % усіх інвестицій. У 2019-2020 рр. по вересень 2019 р. в агломерацію Бангалор було здійснено 17,8 % ПІІ від загального по країні (рис. 1) [7].

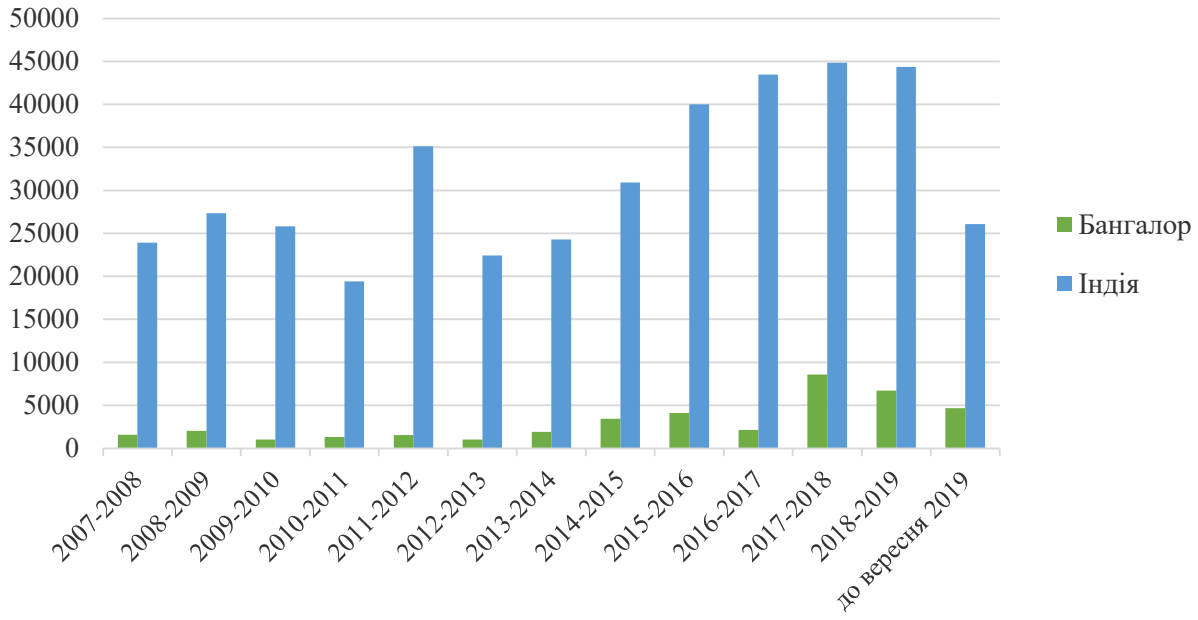

Рис. 1 ПІІ в Індії та м. Бангалор, 2007- вересень 2019, млн дол. США

Джерело: складено за [7].

Серед БНП, які здійснюють свою діяльність у Бангалорі, такі світові лідери: Google, IBM, Microsoft, Walmart, Abode, які вкладають інвестиції у НДДКР (35 % усіх інвестицій Індії належать

цим компаніям, які обрали даний регіон для своєї діяльності) [82]. Також, варто відмітити і такі БНП: Samsung, Mercedes, Bayer, Volvo, EY, Unilever, Apple, Huawei, PWC, Sony, Intel та ін. [8].

Відповідно провідними галузями агломерації виступають біотехнології, інформаційні технології та послуги, а також виробництво текстилю та тканин.

Бангалор є лідером у галузі біотехнологій в Індії. Також, регіон IT-столиця Індії, і його часто називають Кремнієвою долиною Індії. У ньому розміщено кілька лідерів у галузі технологій та послуг, таких як Goldman Sachs, Bosch, Hitachi, IBM, Cisco, HP, а також такі індійські гіганти: Tata, Infosys та Wipro. У місті зосереджено 40 % IT-індустрії країни, а 55 % ВВП міста забезпечується саме цією сферою.

Присутність великої кількості програмних компаній та IT-фахівців породила унікальну культуру наставництва та мережевих зв'язків у місті, що робить його найбільшим центром запуску технологій в Індії. За останні три роки Бангалор залучив найвищий обсяг стартових інвестицій із середньорічним рівнем 4 мільярди доларів [9].

Також агломерація у 2019 р. третя у світі за кількістю створених стартапів у сфері IT, 57 % усіх стартапів Індії створені саме у Бангалорі. 3,9 млн осіб працюють у сфері IT, генеруючи щорічний прибуток у розмірі 180 млрд дол. США [10].

Отже, у зв'язку з нерівномірністю розміщення ПІІ, які здійснюють БНП, окремі світові агломерації залучають інвестицій на суму більшу ніж окремі країни. Одним із яскравих прикладів такого розподілу виступає місто Бангалор, яке поступово стає світовим IT-центром, у якому прагнуть працювати компанії-лідери у галузі технологій. Наразі місто, яке розпочало розбудову агломерації у 1990-х, спеціалізується виключно на сфері послуг, яка розвинута там настільки, що свою діяльність там ведуть близько 18 000 БНП.

Список використаних джерел:

1. Rogach O. Foreign Direct Investment: Dynamics and Structural Changes / O. Rogach. // Journal of Global Economy Review. – №19.
2. Rogach O. Network Production of Multinational Firms: Dynamics and Structural Changes. Internationalization of the World Economy: Current Trends / O. Rogach. // Monograph. – 2020. – №19.
3. 5. Рогач О.І. Теорії міжнародного бізнесу: підручник. Київ, 2018. – 687 с.
4. Рогач О. І. Теорія міжнародного бізнесу: від народження до сьогодення / О. І. Рогач. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 138. КНУ ІМВ. – 2019. – С. 22–25.
5. Centre for Sustainable Technologies. City profile Bangalore. 2018. URL: http://wgbis.ces.iisc.ernet.in/energy/water/paper/bangalore/index.htmby-revenue-in-2019.
6. India Briefing. Bangalore: Economy, Industries, and Infrastructure. 2019. URL: https://www.india-briefing.com/news/city-spotlight-bangalore-6371.html/.
7. Planning, Programme Monitoring and Statistics Department. Economic Survey of Karnataka 2019-20. 2020. URL: https://static.investindia.gov.in/s3fs-public/2020-03/Karnataka%20Economic%20Survey_2019-20.pdf.
8. Glassdor. Top Companies in Bangalore, India Area. 2019. URL: https://www.glassdoor.com/Explore/top-companies-bangalore_IL.14,23_IM1091.htm.
9. World Economic Forum. This is how India can become the next Silicon Valley. 2019. URL: https://www.weforum.org/agenda/2019/10/india-technology-development-silicon-valley/.
10. The Scalers. How Bangalore Became Asia's Silicon Valley. 2019. URL: https://thescalers.com/how-bangalore-became-asias-silicon-valley/.

Geiko O.[29]

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF GLOBAL VALUE CHAIN

The process of economy globalization as is well known has been actively affecting the development of the world and national economies in practically all directions in recent decades. This process consists of both positive and negative trends, among which, in particular, the trend of the growth of the transnational corporate structures expansion of seeking to control the entire multifaceted value creation process (from mining to production and delivery of final products to the consumer).

In this state of affairs, the notion of a "value chain" appeared in economic science, which is the whole complex of various types of production and economic activity that ensures the complete product cycle of a complete product: development – production – delivery to the end consumer –disposal after consume.

[29] Postgraduate of the Department of International Finance of the Institute of International Relations of the Taras Shevchenko Kyiv National University.